

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький фаховий коледж Університету „Україна”**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Хмельницького фахового коледжу
Університету „Україна”

Ольга ПОЛЬОВИК

„02” 09 2024 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК.1.4. Інклюзивне суспільство

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Соціальна робота
(назва освітньої програми)

освітнього рівня фаховий молодший бакалавр
(назва освітнього рівня)

галузь знань 23 Соціальна робота
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності(тей))

Обсяг, кредитів: 120/4

Форма підсумкового контролю: залік

Хмельницький 2024 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ

Викладачі:

Добровіцька Олена Олександрівна – викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=9693>

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вид дисципліни обов'язкова / вибіркова
	Спеціальність 231 Соціальна робота	Цикл підготовки загальний / професійний
Модулів – 2	Спеціалізація	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: робота з рефератом	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр
Загальний обсяг годин – 120		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: Фаховий молодший бакалавр	Лекції
		28 год
		Практичні, семінарські
		14 год
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		78 год
Індивідуальні завдання:	–	
Вид семестрового контролю: залік		

Примітка.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання;

Здобувачі освіти заочної форми навчання мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи заплановані програмою дисципліни і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний

матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). Під час сесії для заочної форми навчання проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми навчання для здобуття ними усіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання, університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми навчання.

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ:

Історія соціальної роботи

ПОСТРЕКВІЗИТИ:

Методи соціальної роботи

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

формування у майбутніх фахівців базових знань роботи з особами з інвалідністю та професійно-орієнтованого світогляду на проблеми інклюзії, підготовка до соціально-педагогічної діяльності у закладах освіти, соціально-реабілітаційних центрах, інклюзивно-ресурсних центрах і т.п.

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- розкриття основних теоретичних положень інклюзії;
- обґрунтування провідних напрямів роботи з особами з інвалідністю в інклюзивному середовищі;
- ознайомлення з міжнародними документами та вітчизняним законодавчим забезпеченням освітніх прав людей з особливими освітніми потребами;
- уміння визначати та проектувати архітектурну безбар'єрність;
- планування і організація навчальних та реабілітаційних заходів;
- володіння правилами спілкування, взаємодії та співпраці з особами з різними нозологіями;
- створення умов для навчання та реабілітації людей з інвалідністю.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні

види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

СК 4. Здатність розуміти соціально-психологічні явища, процеси становлення, розвитку та соціалізації особистості.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері

СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.

СК 14. Здатність до надання допомоги та підтримки отримувачів соціальних послуг із урахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК 15. Здатність здійснювати соціальну допомогу та підтримку отримувачів соціальних послуг в умовах інклюзивного соціального й освітнього середовища.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН 11. РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян.

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

РН 17. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень згідно з етикою соціальної роботи.

СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт							Форми та методи контролю знань
	денна форма							
	Усього	Аудиторна					с.р.	
		у тому числі						
	Л	Сем	пр	Лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1								

Змістовий модуль 1.								
<i>Теоретичні аспекти основ інклюзії</i>								
Тема 1. Інклюзивна освіта як сучасний соціально-педагогічний феномен	8	2	2	-	-	-	4	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Зарубіжний досвід впровадження інтегрованого та інклюзивного навчання	6	2	-	-	-	-	4	АР: письмове опитування СР: завдання для самостійної роботи, робота на ПК ІР: огляд літератури
Тема 3. Еволюція відношення до людей з інвалідністю	10	2	2	-	-	-	4	АР: письмове опитування, робота з презентаціями СР: завдання для самот. Опрацювання на ПК ІР: огляд електронних ресурсів
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	24	6	4	-	-	2	12	
Змістовий модуль 2.								
<i>Нормативно-правова база забезпечення освітою осіб з інвалідністю</i>								
Тема 4. Інституціональне середовище забезпечення освіти дітей та молоді з інвалідністю	10	2	2	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд літератури
Тема 5. Державна типова та індивідуальна програми реабілітації осіб з інвалідністю	10	2	-	-	-	-	8	АР: письмове опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд електронних ресурсів
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	22	4	2	-	-	2	14	
Змістовий модуль 3.								
<i>Практичне застосування форм та методів роботи в інклюзивному середовищі</i>								
Тема 6. Універсальна доступність закладу освіти	12	2	2	-	-	-	8	АР: опитування СР: завдання для самостійного опрацювання ІР: робота з анкетой
Тема 7. Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у закладі освіти	12	4	2	-	-	-	6	АР: письмове опитування СР: завдання для самостійного опрацювання ІР: робота з літературними джерелами
Тема 8. Основи жестової мови	14	4	2	-	-	-	8	АР: практичне заняття, спілкування мовою жестів СР: вивчити жести ІР: робота з Інтернет
Тема 9. Види реабілітації для людей з інвалідністю	12	4	2	-	-	-	6	АР: письмове опитування СР: завдання для самостійного опрацювання ІР: робота з літературними джерелами
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 3	52	14	8	-	-	2	28	
Змістовий модуль 4.								
<i>Досвід впровадження інклюзивної освіти в Україні</i>								

Тема 10. Досвід впровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх школах та центрах розвитку дитини	8	2	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: завдання на ПК для самостійного опрацювання ІР: огляд літератури
Тема 11. Досвід впровадження інклюзії в Університеті „Україна”	6	2	-	-	-	-	4	АР: опитування СР: завдання для самостійного опрацювання ІР: перегляд відео
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	
Разом за змістовим модулем 4	16	6	-	-	-	2	10	
ІНДЗ	6	-	-	-	-	6	-	ІНДЗ: проектна робота
Усього годин (за семестр)	120	28	14	-	-	14	64	

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може

видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- семінарське заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у електронній тестовій програмі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Нормативно-правова база в сфері інклюзивної освіти [Електронний ресурс] . – Режим доступу : www.ussf.kiev.ua/ielegalframework/
2. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 248 с.
3. Городецька Г. Інклюзія. Видавництво: Темпора, 2022. 144 с.
4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивне навчання. Видавництво: Кенгуру, 2019. 160 с.
5. Чеботарева А. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. Видавництво: Кенгуру, 2020. 256 с.
6. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна практика: технології навчання. Видавництво: Кенгуру, 2019. 160 с.
7. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Видавництво: Кенгуру, 2018. 160 с.
8. Данілавічюте Е. Концептуальна модель використання МКФ-ДП в інклюзивному навчальному процесі. Особлива. 2018. № 4. С.53–64.
9. Данілавічюте Е. Діти з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. Особлива дитина. 2018. № 3. С. 7–19.
10. Дивнич Л. Соціалізація дитини з особливими потребами : соціальнопедагогічна діяльність як спосіб супроводження процесу соціалізації. Соціальний педагог. 2018. №12. С. 7–10.
11. Довідник безбар'єрності / упоряд. Т. Касьян. Харків : IST Publishing, 2022. 224 с.
12. Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики: тези доповідей XXII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 30 листопада 1 грудня 2022 р.), у 2-х частинах. Ч. 1. – К.: Університет «Україна», 2022. – 333 с.
13. Ішук В., Линник Л., Торбенко О. Кольоротерапія. Технологія застосування кольору у реабілітації та оздоровленні дітей з особливими потребами. Дефектолог. 2018. №2. С. 20–22.
14. Кирилова О. Поняття "арт-педагогіка" у контексті науковотермінологічного апарату професійної педагогіки . Молодь і ринок. 2018. № 11. С. 160–163.
15. Перхун Л. Впровадження інклюзивної освіти в українському освітньому просторі. Імплементація європейських стандартів в українські освітні

дослідження : зб. матер. II Міжнар. наук. конфер. Укр. асоціації дослідників освіти 15 червня 2018 р. / Укр. асоціація дослідників освіти, НАПН України ; [редкол.: С. А. Щудло, О. Заболотна, О. Ковальчук]. Київ, 2018. С. 116–120.

16. Попова О., Киричок С. Діти з особливими освітніми потребами : розвиток інклюзивної освіти в Україні. Психолог. 2018. № 13-14. С. 90–96.

17. Решетнік В. Українська автентика в арт-терапії. Практичний психолог. 2019. № 2. С. 21–26.

18. Волгіна О. М., Іванова О. Л. Соціальний супровід людей з інвалідністю на робочому місці : посібник / ПРООН в Україні, Спільна Програма «Сприяння інтеграційній політиці та послугам для людей з інвалідністю в Україні». Київ : Ваіте, 2018. 36 с.

19. Гендерний аудит доступності : методичні рекомендації / Л. Ю. Байда, Я. В. Грибальський ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. Київ, 2018. (травень). 72 с.

20. Методологічні засади та технології інклюзії у ЗВО. Досвід Університету «Україна»: кол. моногр. / Таланчук П. М., Чайковський М. Є. та ін.; за наук. ред. П. М. Таланчука. — К.: Університет «Україна», 2018. — 481 с.

21. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навчально-методичний посібник / за заг. ред. М. А. Порошенко [та ін.] ; Всеукр. благод. організація «Благодійний фонд Порошенка». Київ, 2018. 252 с.

22. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.

23. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з інтелектуальними порушеннями [Текст] / О. В. Чеботарьова, Г. О. Блеч, І. В. Гладченко та ін. Харків : Ранок, 2020. 256 с.

24. Соціально-педагогічна робота з молоддю з особливими потребами в інклюзивному освітньому просторі : монографія / М. Є. Чайковський. Київ, 2015. 439 с.

25. Теоретико-методологічні засади впровадження інклюзії в закладах освіти : монографія / за ред. М. Є. Чайковського ; ХІСТ Університету «Україна». Київ : Університет «Україна», 2019. 460 с.

26. Тихонова, К. С. Труднощі навчання: дислексія, дисграфія, диспраксія, дискалькулія [Текст] / К. С. Тихонова. Харків : Ранок, 2020. 152 с.

27. Швед М. Основи інклюзивної освіти : підручник / Марія Швед. Львів : Український католицький університет, 2015. 360 с.

Допоміжна література

1. Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики: тези доповідей. URL: https://uu.edu.ua/actual_problems_of_education_and_upbringing_of+disabled.
2. Архітектурна доступність шкіл: навч.-метод. посіб. / за заг.ред. Л. Ю. Байди, О. В. Красюкової-Еннс; кол. авторів: В. О. Азін, Я. В. Грибальський, Л. Ю. Байда, О. В. Красюкова-Еннс. Київ, 2012. 88 с.

3. Бойчук Ю.Д., Бородіна О.С., Микитюк О.М. Інклюзивна компетентність майбутнього вчителя основ здоров'я : монографія. Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2015. 117 с.
4. Декларація ООН «Про права осіб з інвалідністю»: прийнята *резолуцією 3447* на тридцятій сесії *Генеральної Асамблеї ООН* від 09.12.1975 року.
5. Декларація ООН «Про права розумово відсталих осіб» : *прийнята резолюцією 2856 Генеральної Асамблеї ООН* від 20.12.1971 року.
6. Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики: тези доповідей XXI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 24–25 листопада 2021 р.), у 2-х частинах. Ч. 1. – К.: Уні верситет «Україна», 2021. – 582 с
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження інструкції про встановлення груп інвалідності» від 05.09.2011 N 561.
8. Чайковський М. Є. Соціально-педагогічна робота з молоддю з інвалідністю в умовах вищого навчального закладу : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. Є. Чайковський, О. О. Добровіцька. К. : ТАЛКОМ, 2018. 272 с.

Інформаційні ресурси:

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу : www.mon.gov.ua.
2. Сайт бібліотеки ім. Вернадського. Режим доступу : www.nbuv.gov.ua.
3. Платформа Moodle Університету «Україна».
4. Закон України «Про вищу освіту» (2017 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (2018 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.
6. Закон України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» (2017 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>.
7. Закон України «Про освіту» (2017 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
8. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (2017 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
9. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» від 21.03.1991 № 875-ХІІ.
10. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (2017 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
11. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (2018 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.
12. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
13. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
14. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю»:

- Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 48/96. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_306.
15. World report on disability 2011. World Health Organization. URL: <http://apps.who.int/bookorders/anglais/detart1.jsp?codlan=1&codcol=15&codcch=809>
16. Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0. URL: <http://www.w3.org/TR/WCAG20/>.
17. Mueller, James L. Case Studies on Universal Design – North Carolina State University, The Center for Universal Design, 1998.
18. Universal Designers and Consultants – Everyone’s Welcome, The Americans with Disabilities Act and Museums – Washington, D.C. : American Association of Museums, 1998.
19. URL: <http://www.un.org/disabilities/> (сайт ООН).
20. URL: <http://www.coe.int/DefaultRU.asp> (сайт Ради Європи).
21. URL: <http://www.naiu.org.ua/> (сайт Національної Асамблеї людей з інвалідністю України).
22. URL: www.disabilitystudies.ca (сайт Канадського центру вивчення неповносправності).
23. URL: www.ussf.kiev.ua (сайт БФ «Крок за кроком»).

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№	Назва теми	Години
МОДУЛЬ 1		
1	Тема 1. Інклюзивна освіта як сучасний соціально-педагогічний феномен	4
2	Тема 2. Зарубіжний досвід впровадження інтегрованого та інклюзивного навчання	4
3	Тема 3. Еволюція ставлення до людей з інвалідністю	4
4	Тема 4. Інституціональне середовище забезпечення освіти дітей та молоді з інвалідністю	6
5	Тема 5. Державна типова та індивідуальна програми реабілітації осіб з інвалідністю	8
Модульний контроль		4
МОДУЛЬ 2		
9	Тема 6. Універсальна доступність закладу освіти	8
10	Тема 7. Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у закладі освіти	6
11	Тема 8. Основи жестової мови	8
12	Тема 9. Види реабілітації для людей з інвалідністю	6
13	Тема 10. Досвід впровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх школах та центрах розвитку дитини	4
14	Тема 11. Досвід впровадження інклюзії в Університеті „Україна”	4
Модульний контроль		4
ІНДЗ		6

Теми самостійної роботи студентів

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. <i>Теоретичні аспекти основ інклюзії</i>			
Тема 1. Інклюзивна освіта як сучасний соціально-педагогічний феномен (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	I-II
Тема 2. Зарубіжний досвід впровадження інтегрованого та інклюзивного навчання (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	III
Тема 3. Еволюція ставлення до людей з інвалідністю (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	IV
Модульний контроль (2 год)	Тестування	5	
<i>Всього: 14 год</i>	<i>Всього балів:</i>	14	
Змістовий модуль 2. <i>Нормативно-правова база забезпечення освітою осіб з інвалідністю</i>			
Тема 4. Інституціональне середовище забезпечення освіти дітей та молоді з інвалідністю (6 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	V
Тема 5. Державна типова та індивідуальна програми реабілітації осіб з інвалідністю (8 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VI
Модульний контроль (2 год)	Тестування	5	
<i>Всього: 16 год</i>	<i>Всього балів:</i>	11	
Змістовий модуль 3. <i>Практичне застосування форм та методів роботи в інклюзивному середовищі</i>			
Тема 6. Універсальна доступність закладу освіти (8 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VII
Тема 7. Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у закладі освіти (6 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VIII-IX
Тема 8. Основи жестової мови (8 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	X-XI
Тема 9. Види реабілітації для людей з інвалідністю (6 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XII-XIII
Модульний контроль (2 год)	Тестування	5	
<i>Всього: 30 год</i>	<i>Всього балів:</i>	17	
Змістовий модуль 4. <i>Досвід впровадження інклюзивної освіти в Україні</i>			
Тема 10. Досвід впровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх школах та центрах розвитку дитини (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XIV
Тема 11. Досвід впровадження інклюзії в	завдання до самостійної роботи,	3	XV

Університеті „Україна” (4 год)	індивідуальне завдання		
Модульний контроль (2 год)	Тестування	5	
<i>Всього: 10 год</i>	<i>Всього балів:</i>	11	
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 6 год	Проект	12	
Разом: 76 год	Разом: 65 балів		

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

<p>Оцінювання досягнень студента</p>	<p><i>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.</i></p> <p><i>За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</i></p> <p><i>Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.</i></p> <p><i>Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.</i></p> <p><i>Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.</i></p> <p><i>Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.</i></p> <p><i>Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.</i></p> <p><i>Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.</i></p> <p><i>Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.</i></p>
---	---

Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові									
1.1. Відвідування лекцій	-	3	-	2	-	7	-	3	-
1.2. Робота на семінарському занятті	5	2	10	1	5	4	20	1	5
1.3. Виконання завдань для самостійної роботи	3	3	9	2	6	4	12	2	6
1.4. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Разом			24		11		37		11
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 88									
II. Вибіркові									
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 12 балів)									
2.1. Огляд літературних джерел з тематики									3
2.2. Виконання роботи за тематикою									3
2.3. Підготовка доповіді та захист роботи									7
2.4. Участь у науковій студентській конференції									10
2.5. Дослідження різноманітних питань та сучасних розробок з тематики дисципліни у вигляді реферату									12
Разом									12
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 12									
Всього балів за курс: 100									

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	<i>Перескладання здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<i>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах)</i>
Вимоги до відвідування	<i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені в інструкціях до практичних занять, переслати в електронному варіанті на електронну пошту. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i>

ПЕРЕВІРЕНО:

Заступник директора
з освітньої діяльності
Хмельницького інституту
соціальних технологій

(підпис)

Н. І. Луцкевич
(прізвище та ініціали)

«02» вересня 2024 р.